

Autorski program działania Domu Literatury w Łodzi

na lata 2023–2027

przygotowany przez Macieja Roberta

we współpracy z Pauliną Frankiewicz

Misja i wizja działalności i rozwoju Domu Literatury oraz celów strategicznych i statutowych

Planowana działalność Domu Literatury w Łodzi, instytucji o wyrobionej i rozpoznawalnej w Łodzi i w całym kraju marce, stanowi wypadkową kontynuowania tradycji i wartościowych przedsięwzięć dotychczas realizowanych przez Dom Literatury, jak i propozycji zupełnie nowych, wytyczających kierunki, w jakich chcielibyśmy tę instytucję rozwijać.

Poniżej prezentujemy najistotniejsze punkty planowanej działalności.

Festiwal Puls Literatury

Najbardziej prestiżowe wydarzenie organizowane przez Dom Literatury w Łodzi, cieszące się ogromnym zainteresowaniem publiczności. Rokrocznie Dom Literatury gości na Pulsie najlepszych pisarzy z Polski i zagranicy. Oferta Festiwalu Puls Literatury przewiduje kilkadziesiąt spotkań autorskich, a także warsztaty, wystawy, koncerty, pokazy filmowe, spektakle teatralne oraz konkursy. Organizowany na początku grudnia Puls Literatury zapowiadany jest w regionie przez cykl imprez okołoliterackich odbywających się w kilku miastach i wsiach województwa łódzkiego (Radomsko, Poddębice, Brzeziny, Parzęczew), podczas których organizowane są konkursy pod patronatem lokalnych twórców (m.in. Konkurs im. A. Babaryko, Konkurs im. W. Sułkowskiego).

Do najważniejszych nagród przyznawanych w trakcie Festiwalu Puls Literatury należą:

- Nagroda Literacka im. Juliana Tuwima – jedna z nielicznych polskich nagród literackich przyznawana za całokształt twórczości. W ostatnim roku Nagroda została przyznana po raz dziesiąty, a otrzymał ją łodzianin Jerzy Jarniewicz (wśród laureatów z lat ubiegłych znajdują się m.in. Hanna Krall, Małgorzata Szejnert i Wojciech Nowicki). Nagroda Tuwima przyznawana jest podczas gali finałowej Pulsu Literatury. Galę wieńczy koncert muzycznej gwiazdy (m.in. Stanisław Soyka, Mateusz Pospieszalski, Hańba!); od dwóch lat wydarzenie to odbywa się w Monopolis przy ich wydatnym wsparciu promocyjnym.
- Nagroda im. Jacka Bierezina – najważniejszy w Polsce konkurs na debiut poetycki (wśród laureatów znaleźli się choćby Krzysztof Siwczyk, Marta Podgórnik, Szczepan Kopyt, Edward Pasewicz), którego pokłosiem jest wydanie nagrodzonej książki.

Planowane zmiany:

- *Wzmocnienie promocyjne i wizerunkowe Pulsu Literatury i Nagrody Tuwima, znalezienie sponsora tytularnego, zaproszenie do jury Nagrody rozpoznawalnych jurorów, w tym przedstawicieli łódzkiego środowiska literacko-akademickiego;*
- *(od 2024 roku) Pozostawienie konkursu im. Jacka Bierezina w terminie grudniowym i ograniczenie Pulsu do minifestiwalu poetyckiego (piątek–niedziela), a przeniesienie Nagrody Tuwima z obudowującym ją dużym festiwalem literackim (pod nową nazwą) na wrześniowe Urodziny Tuwima;*
- *Poprzedzenie festiwalu Puls Literatury cyklem debat z dotychczasowymi laureatami Nagrody Tuwima – jako zapowiedź festiwalu, ale też przypominanie jego historii. Moderacja debat przez członkinie i członków kapituły Nagrody Tuwima.*

Urodziny Tuwima – impreza organizowana cyklicznie we wrześniu (okolice 13 września, czyli dnia urodzin Juliana Tuwima), skierowana głównie do młodego odbiorcy (warsztaty, koncerty, gry, spotkania w siedzibie DL i przed ławeczką Tuwima)

Planowane zmiany:

- *organizacja we wrześniu 2024 (opcjonalnie: start festiwalu w roku 2025) pierwszej edycji festiwalu tłumaczy (Łódź jest miastem, z którym związani pozostają wybitni tłumacze: Jerzy Jarniewicz, Maciej Świerkocki, Sława Lisiecka, Krzysztof Majer i wielu innych). Festiwal byłby organizowany we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim;*
- *teatralno-literacki happening artystyczny związany z twórczością Juliana Tuwima przygotowany przez profesjonalną grupę teatralną – np. współpracującą z Domem Literatury w Łodzi Fundacją Wspierania i Rozwoju Kultury „Via Culturae” (w kooperacji z Instytutem Raszewskiego). Wydarzenie będzie pokłosiem prowadzonych w sierpniu 2022 roku warsztatów teatralno-literackich dla młodzieży. Jej efektem będzie prezentacja odwołującego się do tekstów Tuwima quasispektaklu na scenie Domu Literatury w Łodzi oraz plenerowo w okolicach ławeczki Tuwima.*

600 lat Łodzi

Na tę okazję Dom Literatury przygotował prowadzone na bieżąco i dostępne na stronach internetowych instytucji „Kalendarium literackie Łodzi”, w którym odnotowywane są – uzupełnione atrakcyjnym materiałem ikonograficznym oraz krytycznym komentarzem przygotowanym przez specjalistów – najważniejsze wydarzenia z łódzkiego życia literackiego w dziejach naszego miasta. Planujemy ten cykl kontynuować.

Na jesień przygotowujemy spotkania dotyczące historii Łodzi w kontekście literackim, a także spaceru literackie nad łódzkie rzeki z Maciejem Robertem, autorem książki „Rzeki, których nie ma” (ukáže się w lipcu w wydawnictwie Czarne w prestiżowej serii Sulina), w dużej mierze poświęconej Łódce, Jasieniowi, Olechówce, Sokolówce czy Nerowi.

Propozycje

Ogłoszenie 29 lipca 2023 roku (dokładnie w 600-lecie uzyskania praw miejskich przez Łódź) konkursu literackiego w trzech kategoriach (zestaw wierszy/poemat, opowiadanie, jednoaktówka) na tekst poświęcony historii i/lub teraźniejszości Łodzi. Konkurs zostałby

rozstrzygnięty podczas tegorocznego Pulsu Literatury, a nagrody zostałyby wręczone w trakcie gali przyznania Nagrody Tuwima.

Spotkania literackie

Dom Literatury to przestrzeń, w której dotychczas odbywało się od kilku do kilkunastu spotkań autorskich w miesiącu. Planujemy zachować formułę tych rozmów jako cenne narzędzie promocji czytania i budowania wspólnoty osób, dla których literatura jest ważna, tj. twórców i czytających. Jednocześnie proponujemy wprowadzenie szeregu zmian:

- *ograniczenie liczby spotkań autorskich na rzecz pracy nad jakością ich organizacji, w tym promocji, a także zaproszonych gości;*
- *ujednoczenie spotkań – wprowadzenie podziału na tematyczne cykle spotkaniowe: premiera miesiąca (głośne nazwisko, ważna książka), dyskusja tematyczna (debata kilku osób wokół istotnego zjawiska w kontekście literackim i społeczno-historycznym), spotkanie poetyckie, spotkania historyczne, spotkania wokół klasyki literatury, cykl związany z Nagrodą Tuwima (spotkania z laureatami Nagrody Tuwima przy okazji ich nowych książek);*
- *wprowadzenie cyklicznych spotkań podsumowujących wydarzenia na rynku literackim (od wielu lat prowadzony jest w Domu Literatury w Łodzi autorski cykl podsumowujący dany rok w literaturze – do dyskusji zapraszani są znani i lubiani recenzenci i krytycy). Pragniemy zintensyfikować te działania i prowadzić takie podsumowania co kwartał (ewentualnie dwa razy w roku). Ogromna liczba wydawanych pozycji książkowych i dynamiczna sytuacja na rynku wydawniczym powodują, że wiele cennych tytułów umyka publiczności literackiej. Czytelnicy ufają wyborom cenionych przez siebie publicystów, a takie spotkania zawsze spotykają się z pozytywnym wśród licznej publiczności;*
- *intensyfikacja wyszczególnionych w kolejnym punkcie wydarzeń dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych.*

Formy aktywizujące społeczność lokalną oraz skierowane do różnych grup wiekowych (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz seniorów)

Oprócz form skupionych na prezentacji treści, chcemy kontynuować i zaproponować nowe inicjatywy nastawione na wymianę myśli z uczestniczkami i uczestnikami.

Warsztaty dla różnych grup wiekowych:

- grupa 8–13 lat – wakacyjne warsztaty teatralno-literackie organizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi (warsztaty otwarte, organizowane w formie letnich warsztatów, w których udział biorą także dzieci uchodźców z Ukrainy);
- grupa 13–25 – warsztaty komiksowe;
- grupa 16–25 lat (licealiści i studenci) – warsztaty prozatorskie;
- grupa od lat 16 wzwyż – warsztaty poetyckie.

Dyskusyjny Klub Książki

Propozycja: rozszerzenie dotychczasowej formuły o spotkanie z autorem omawianej książki, który mógłby również prowadzić warsztaty twórczego pisania lub warsztaty lekturowe

- *Międzypokoleniowe lekcje czytania – warsztaty z interpretacji literatury prowadzone przez wybitnego literaturoznawcę (ewentualnym gospodarzem cyklu mógłby być Grzegorz Jankowicz, krytyk, eseista, filozof literatury, dyrektor Festiwalu Conrada w Krakowie) (bez ograniczeń wiekowych; comiesięczne warsztaty od września 2023)*
- *Aktywizacja zainteresowań czytelniczych wśród dzieci i młodzieży*

Odpowiadając na potrzeby społeczne i entuzjastycznie reagując na rosnące zainteresowanie czytaniem jako formą spędzania czasu wolnego, planujemy intensyfikację działań dla dzieci, młodzieży i młodych dorosłych, w szczególności:

- kontynuację inicjatywy „Wolność słowa”, czyli wolnej trybuny młodych autorów;
- kontynuację warsztatów literackich dla młodzieży;
- intensyfikację obecności i promocji na młodzieżowych platformach typu TikTok, a także na Facebooku i Instagramie;
- inaugurację cyklu DLight, czyli spotkań poświęconych literaturze popularnej oraz książkom przeznaczonym dla czytelników z kategorii wiekowej young adults.

Propozycje nowych działań:

- *nawiązanie współpracy ze szkołami podstawowymi i licealnymi, stały cykl warsztatów dla dzieci: „Od zabawy do literatury”*

Seniorzy

Od lat w Domu Literatury działa kabaret literacki Bi-Ba-Bo, w którym aktywnie udzielają się seniorzy. Kontynuacja tego cyklu może również wiązać się ze skierowaniem naszej oferty do społeczności lokalnej, zwłaszcza dla osób starszych i wykluczonych cyfrowo. Chcemy, aby Dom Literatury stał się dla nich przyjaznym połączeniem miejsca spotkań, kawiarni, czytelnicy i przestrzeni wymiany myśli.

Nowe propozycje: organizowane we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim warsztaty literackie prowadzone przez cenionego wykładowcę akademickiego (powrót tego cyklu do DL w nowej, zredefiniowanej formie)

Działalność wydawnicza

Dom Literatury w Łodzi prowadzi działalność wydawniczą koncentrującą się na wydawaniu publikacji książkowych oraz czasopiśmienniczych.

Wydawnictwo książkowe Domu Literatury, w ramach którego ukazało się ponad sto tytułów, głównie poetyckich. Książki publikowane przez wydawnictwo DL były wielokrotnie nagradzane i nominowane w prestiżowych konkursach. Współwydawcą większej części

książek publikowanych w ramach wydawnictwa Domu Literatury jest Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział w Łodzi.

Propozycja:

zmniejszenie oferty poetyckiej (pozostającej specjalnością niszową), rozszerzenie oferty wydawniczej na pozostałe rodzaje i gatunki literackie. Start serii prozatorskich, eseistyczno-reporterskich (roboczy tytuł: Niefikcja) oraz dziecięcych. Powołanie serii łódzkiej klasyki. Cykle spotkań organizowane we współpracy z konkretnymi wydawcami. Start cyklu „Work in Progress”, prezentującego przedpremierowo wybrane pozycje. Współpraca merytoryczna i promocyjna oraz działania koedycyjne z innymi wydawcami z Łodzi (np. Wydawnictwo OdDo, Wydawnictwo Officina, Wydawnictwo Kusiński, Wydawnictwo Księży Młyn, Wydawnictwo Literatura), którzy pozostają naturalnym partnerem dla instytucji zajmującej się szeroko rozumianą literaturą (nie tylko poezją). Stworzenie sklepu internetowego z ofertą wydawniczą Domu Literatury.

Dom Literatury w Łodzi przez lata wydawał lub współwydawał dwa istotne czasopisma literackie i społeczno-kulturalne: młodoliterackie „Arterie” oraz koncentrujący się bardziej na sprawach lokalnych i społeczno-kulturalnych „Tygiel Kultury”. Obydwa pisma pozostają obecnie w zawieszeniu spowodowanym brakiem stałym dofinansowania pozwalającego na ciągłość cyklu wydawniczego. Rozwiązaniem tej sytuacji mogłoby być – przy wykorzystaniu wieloletnich doświadczeń wydawniczych w tym zakresie – powołanie nowego (lub bazującego na którymś z naszych starych tytułów) medium kulturalnego o zasięgu ogólnopolskim. Miałby to być raczej byt internetowy wzorowany chociażby na Dwutygodniku, połączony ze stroną internetową Domu Literatury. Mamy w planach zdobycie stałego dofinansowania i/lub partnerów/sponsorów.

Literatura na scenie

Dom Literatury w Łodzi ma silne tradycje teatralne, a jego scena była przez lata kojarzona także z wydarzeniami teatralnymi. Nie zapominając, że dramat jest jednym trzech rodzajów literackich, chcemy podtrzymać te tradycje poprzez:

- kontynuowanie współpracy z Teatrem Scena Poczekalnia, dla którego nasza scena stanie się główną przestrzenią prezentacji dramatycznych (głównie – co należy podkreślić – opierających się na adaptacjach literatury);
- dalsze prowadzenie cieszących się dużą popularnością warsztatów teatralnych prowadzonych przez kompetentnego w tej dziedzinie pracownika Domu Literatury w Łodzi.

Propozycje:

- *prace nad ewentualnym powrotem Letniej Sceny Forum, przeglądu małych form teatralnych, który przez kilkanaście lat był jedną z najbardziej rozpoznawalnych imprez Śródmiejskiego Forum Kultury, a później Domu Literatury w Łodzi – przegląd ten, odbywający się w wakacje (a więc w czasie teatralnego sezonu ogórkowego), byłby szansą na spotkanie z najważniejszymi prezentacjami teatralnymi w zakresie małych*

form scenicznych opartych na adaptacjach literackich. Wypracowanie nowej formuły i znalezienie partnera strategicznego/sponsora pozwoli powrócić do Domu Literatury tej jakże zasłużonej i cieszącej się ogromnym zainteresowaniem imprezy kulturalnej;

- *współpraca z łódzkimi teatrami (m.in. Teatr Nowy, Teatr Powszechny, Teatr Pinokio, Teatr Arlekin) w zakresie cyklu spotkań poświęconych scenicznym adaptacjom teatralnym i sztuce dramatycznej/dramatopisarskiej.*

Kultura cyfrowa

Dom Literatury w Łodzi bardzo konsekwentnie buduje markę instytucji kulturalnej silnie obecnej w sieci. Był pierwszą instytucją tego typu w Łodzi, która – jeszcze przed pandemią! – wprowadziła transmisje onlajnowe z większości organizowanych wydarzeń. Pandemiczny cykl spotkań onlajnowych, wykładów i innych form zdalnego uczestnictwa w kulturze spotkał się z ogromnym zainteresowaniem. Od tamtej pory niemal wszystkie nasze wydarzenia odbywają się w formie hybrydowej – na żywo na scenie DL oraz onlajnowo (jako transmisje lub retransmisje). Posiadamy najwyższej klasy sprzęt audio-video, a nasze transmisje prowadzi i zabezpiecza wyspecjalizowany pracownik Domu Literatury posiadający ogromne doświadczenie w branży systemów dźwiękowych, nagłośnienia i relacji audio-video.

Poza transmisjami internetowymi prowadzony jest także szereg działań programowych skupiających się na obecności w przestrzeni wirtualnej:

- podcast Po Domowemu

Mając na uwadze dostarczanie merytorycznych treści dotyczących nowości wydawniczych, wartościowych publikacji zorientowanych wokół wybranego problemu i innych literackich tematów, jednym z tegorocznych pomysłów było stworzenie autorskiego podcastu Domu Literatury. Podcast Po Domowemu funkcjonuje od lutego 2023 roku, ciesząc się rosnącą popularnością. W ten sposób staramy się dotrzeć nie tylko do dotychczasowej publiczności złożonej z mieszkańców Łodzi, ale stale rozszerzać to grono również o zainteresowane literaturą osoby spoza naszego miasta i regionu. To także szansa na promocję łódzkiego środowiska literackiego na arenie ogólnopolskiej.

Prowadzony dotychczas przez pracowników merytorycznych Domu Literatury (Macieja Roberta i Łukasza Barysa) autorski cykl spotkań, dyskusji i przeglądów wydawniczych realizowany jest w formie podcastu prezentowanego w wiodących platformach internetowych dostosowanych do publikacji tego typu treści (Spotify, iTunes, YouTube itp.). Dzięki tej formule można zaprosić do udziału w organizowanych wydarzeniach autorów, którzy z różnych względów nie mogliby się fizycznie pojawić w Domu Literatury w Łodzi. W najbliższej przyszłości do współprowadzenia podcastu zapraszani będą pozostali pracownicy działu merytorycznego DL oraz osoby związane ze środowiskiem literackim Łodzi, ale też popularni dziennikarze, krytycy, recenzenci i blogerzy z całej Polski. Rozszerzona zostanie również obecność na wiodących platformach internetowych przystosowanych do streamingu.

- autorski blog recenzencki

Prowadzony przez jednego z pracowników Domu Literatury (aktualnie Łukasza Barysa – cenionego pisarza, laureata Paszportu Polityki) i cieszący się dużą popularnością blog recenzencki – obecny na stronie internetowej Domu Literatury w Łodzi oraz jego profilu

facebookowym – będzie docelowo przekształcać się w videoblog, by w ten sposób uatrakcyjnić formę przekazu i dotrzeć do szerszej grupy odbiorców.

Obecność w sieci

Dom Literatury w Łodzi jest obecny w sieci na wiele sposobów. Dysponuje stroną internetową zaprojektowaną przez znaną grupę grafików Fajne Chłopaki. Posiada profil na Facebooku (liczba obserwujących przekroczyła 10 000, liczba polubień: 9500). Od niedawna instytucja jest także obecna na innych platformach: choćby Instagram (ponad 1500 obserwujących) oraz skierowany głównie do młodszego pokolenia TikTok (ponad 7000 polubień). W ramach kontynuacji działań planujemy stworzyć nową stronę internetową oraz opracować spójną identyfikację wizualną wszystkich działań komunikacyjnych.

Wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – przede wszystkim za pośrednictwem licznej współpracy z innymi podmiotami, ale też poprzez działania w przestrzeni miejskiej. Będziemy między innymi pracować nad następującymi przedsięwzięciami:

- utworzenie Literackiej Galerii Graffiti – powołanie do życia graffitiowej „galerii pisarzy i pisarek”, w ramach której w przestrzeni miejskiej Łodzi będą pojawiać się małoformatowe podobizny znanych pisarek i pisarzy (ewentualnie wzbogaconych o wybrany cytat z ich twórczości). Sportretowani przez najlepszych artystów street artu pisarze i pisarki będą obecni podczas oficjalnego odsłonięcia ich portretów oraz odbędzie się z nimi spotkanie autorskie. W ten sposób chcemy zainicjować literacką galerię sław. Obecnie prowadzimy rozmowy z OPG Property Professionals, aby cykl zainauguować w przestrzeni OFF Piotrkowska (pierwszym portretem umieszczonym na murze od strony ul. Roosevelta, przy której znajduje się siedziba Domu Literatury w Łodzi, mógłby być wizerunek laureata Nagrody Literackiej Nike Andrzeja Stasiuka);
- stworzenie literackiej sceny letniej, cyklu wakacyjnych literackich imprez na świeżym powietrzu;
- inauguracja „Wierszy w mieście” – inicjatywy mającej na celu prezentację krótkich form lirycznych w przestrzeni miejskiej;
- umieszczenie w przestrzeni miejskiej poezjomatu. Od kilku lat Dom Literatury jest w posiadaniu – powstałego we współpracy z czeskim stowarzyszeniem literackim – automatu do prezentacji poezji. Przez kilka lat stał w przestrzeni OFF Piotrkowska, można było wysłuchać za jego pomocą kilkunastu poetów i poetek polskich oraz czeskich czytających własne wiersze. Po pracach remontowych na terenie OFF-u poezjomat stoi na dziedzińcu Domu Literatury. Będziemy starali się zaprosić łódzkich (i nie tylko) znanych aktorów do przeczytania wybranych przez siebie ulubionych wierszy, a poezjomat zainstalować w atrakcyjnym miejscu i udostępnić przechodniom i turystom na zasadzie atrakcji miejskiej.

Budowanie partnerstw projektowych

Współpraca ze stowarzyszeniami i fundacjami

Swoją siedzibę w Domu Literatury w Łodzi mają lub z instytucją ściśle współpracują: Stowarzyszenie Pisarzy Polskich Oddział w Łodzi, Stowarzyszenie Literackie im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Fundacja na Rzecz Wspierania Kultury Plaster Łódzki, Teatr Scena Poczekalnia, Fundacja Wspierania i Rozwoju Kultury Via Culturae.

Współpraca z tymi podmiotami wydatnie pozwala ubiegać się o granty i dofinansowania, poszukiwać partnerów strategicznych i sponsorów, współkształtować program artystyczny Domu Literatury w Łodzi.

Współpraca z Fundacją na Rzecz Wspierania Kultury „Plaster Łódzki”

W kwietniu 2023 roku odbyła się pierwsza edycja organizowanego w ramach współpracy Domu Literatury i współpracującej z nim Fundacji na Rzecz Wspierania Kultury „Plaster Łódzki” Festiwalu Literatury Podróżniczej „Dalej!”. W jego ramach w Domu Literatury (przy wypełnionej po brzegi widowni) wystąpili tacy autorzy i podróżnicy jak choćby Adam Wajrak, Marek Kamiński, Ilona Wiśniewska, Dagmara Bożek czy Hubert Klimko-Dobrzaniecki. Będziemy pracować nad uzyskaniem stałego finansowania dla tego festiwalu, by mógł stać się cykliczną imprezą literacko-podróżniczą Domu Literatury..

Kontrapunktem, a jednocześnie dopełnieniem „Dalej!” jest „Bliżej!”, festiwal autorów związanych z Łodzią i regionem – prezentacja autorów z Łodzi i regionu, od doskonale znanych po dopiero debiutujących, ale też prezentacja Łodzi i województwa łódzkiego jako atrakcyjnego tematu literackiego. Chcemy, aby festiwal „Dalej!/Bliżej!” trafił jako cykliczna impreza do festiwalowego repertuaru Domu Literatury w Łodzi..

Współpraca z Łódzkim Szlakiem Kobiet

Chcemy przywrócić i zacieśnić współpracę z Łódzkim Szlakiem Kobiet. Chcielibyśmy przywrócić siedzibę tej inicjatywy do Domu Literatury oraz współpracować organizacyjnie w podejmowanych działaniach, m.in. spacerze śladami tłumaczki Ireny Tuwim.

Współpraca z Uniwersytetem Łódzkim

Dom Literatury od lat współpracuje z Uniwersytetem Łódzkim (m.in. patronując wykładom mistrzowskim), a jeden z pracowników merytorycznych Domu Literatury uczestniczył jako prowadzący w wykładach Mariusza Szczygła. Instytucja współpracuje z UŁ także przy projektach wydawniczych i festiwalowych. Planujemy tę współpracę rozwijać.

- *Propozycje:*
  - *projektowany festiwal tłumaczy;*
  - *powrót warsztatów organizowanych przez akademika z UŁ;*
  - *kurs creative writing,*

- *współpraca przy okazji Nagrody im. Tadeusza Kotarbińskiego: spotkania z nominowanymi do nagrody;*
- *- współorganizacja konferencji i seminariów literackich, literaturoznawczych i translatorskich, wspieranie i stymulowanie prac naukowo-badawczych, współpraca przy organizacji seminariów i wykładów otwartych, udział zapraszanych pisarzy w wykładach rektorskich i wykładach dziekańskich;*
- *organizacja lekcji szkolnych oraz kół dyskusyjnych dla młodzieży we współpracy z UE;*
- *wolontariat i praktyki studentów UE w DL.*

Współpraca z Biblioteką Miejską

Planujemy również pogłębić współpracę z Biblioteką Miejską w Łodzi. Dotychczas Dom Literatury współpracował z Biblioteką przede wszystkim poprzez wymianę pracowników instytucji w prowadzeniu spotkań autorskich. W przyszłości planujemy intensyfikację wspólnych działań. Na czerwiec 2023 roku zaplanowaliśmy organizowany wspólnie z Biblioteką Wolność i księgarnią Do Dzieła cykl wydarzeń zorientowany wokół twórczości ukraińskiego pisarza, poety i aktywisty Serhija Żadana. Z tej okazji w każdej z wymienionych przestrzeni zorganizowane zostaną dyskusyjne kluby książki, w ramach których uczestnicy będą dyskutować o wybranej powieści autora, całość zwieńczy spotkanie autorskie poprowadzone przez pracownika Domu Literatury w Łodzi.

Współpraca z innymi łódzkimi instytucjami oraz organizacjami

Planowana będzie intensyfikacja działań organizowanych we współpracy choćby z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Fundacją Liberté (ewentualny patronat nad literackimi wydarzeniami podczas Igrzysk Wolności, prowadzenie spotkań przez pracowników Domu Literatury) czy Pałacem Młodzieży (w zakresie organizacji warsztatów literackich i ewentualnej współpracy przy projektowanym festiwalu związanym z Nagrodą Tuwima).

Podtrzymywana i intensyfikowana będzie współpraca z Monopolis (w zakresie organizacji gali finałowej Pulsu Literatury wraz z wręczeniem Nagrody Tuwima, a także w zakresie projektowanych wspólnie nowych cykli spotkań, debat i warsztatów literackich) oraz Muzeum Książki Artystycznej (w zakresie prac nad kwartalnikiem „Korespondencje” i cyklem spotkań i wystaw poświęconych książce jako obiektowi artystycznemu).

Interdyscyplinarność sztuk

Literatura jest sztuką najbardziej bezpośrednio i najczęściej korespondującą z innymi dziedzinami ekspresji artystycznej (od sztuk pięknych przez muzykę aż po teatr i film), dlatego chcemy zaprosić do współpracy z Domem Literatury między innymi;

- Akademię Sztuk Pięknych, Miejską Galerię Sztuki, ale też inne instytucje oraz artystów indywidualnych – w zakresie planowania działalności wystawienniczej związanej z literackimi aspektami dzieł plastycznych;

- Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej EC1 – w zakresie wystawienniczym i wydawniczym (dotyczy komiksów będących adaptacjami dzieł literackich lub współtworzonych przez znanych i cenionych pisarzy);
- Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi oraz EC1-Narodowe Centrum Kultury Filmowej w Łodzi, Muzeum Kinematografii lub Festiwal Sztuki Krytycznej Kamera Akcja – w zakresie organizacji cyklu spotkań poświęconych filmowym adaptacjom literatury, warsztatom scenariopisarskim, twórczemu pisaniu na styku filmoznawstwa i krytyki literackiej;
- Kino Charlie oraz TME Polówkę – w zakresie prezentacji filmów będących adaptacjami literatury oraz organizacji spotkań i dyskusji z reżyserami/scenarzystami/pisarzami;
- Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka w Łodzi – w zakresie współpracy przy organizowanym przez Teatr Nowy cyklu Salon Poezji;
- Pozostałe teatry łódzkie – w zakresie organizacji ewentualnych spotkań dotyczących dramaturgii i literackich adaptacji scenicznych.

Ponadto pragniemy podtrzymać współpracę z łódzkimi festiwalami organizującymi w Domu Literatury część swoich wydarzeń (FotoFestiwal, festiwal muzyczny Great September, Łódź Design Festival etc.)

Propozycja

Współpraca z Teatrem Pinokio w Łodzi w zakresie prezentacji książek oraz organizacji warsztatów dla dzieci i młodzieży w przestrzeniach Wigencji przy ul. Sienkiewicza 75/77.

Współpraca z zajmującymi się literaturą instytucjami w Polsce i Europie

- intensyfikacja prac nad sieciowaniem domów literatury – Dom Literatury w Łodzi, Wrocławski Dom Literatury, startujący w tym roku Dom Literatury w Gdańsku, ponadto: Kraków Miasto Literatury, Staromiejski Dom Kultury w Warszawie itp.;
- intensyfikacja współpracy z Domem Literatury we Fredrikstad (Norwegia), dalsza współpraca z instytucjami partnerskimi w Niemczech, pozyskiwanie nowych partnerów zagranicznych (także w wymiarze finansowym), współpraca z miastami partnerskimi Łodzi w zakresie artystyczno-literackim.

Opis efektywnego wykorzystania bazy lokalowej i zasobów Domu Literatury

Dom Literatury w Łodzi posiada pokój gościnny, który jest obecnie (do końca czerwca 2023 roku) udostępniany nieodpłatnie rodzinie uchodźców z Ukrainy w ramach pomocy humanitarnej. To niewielki lokal, który jest wykorzystywany jako miejsce noclegowe dla zaproszonych gości (co pozwala zaoszczędzić środki przeznaczone na hotel). Jako że lokal znajduje się poza głównymi pomieszczeniami Domu Literatury (posiada osobne wejście z klatki schodowej), można – po wykonaniu drobnych prac remontowych – wykorzystać go jako ewentualne lokum na rezydencje literackie lub udostępniać na preferencyjnych warunkach finansowych dla artystów w podróży służbowej. Atrakcyjne położenie w centrum miasta w pięknej wizualnie kamienicy pozostaje dla ewentualnych użytkowników niewątpliwym atutem.

Główna sala widowiskowa Domu Literatury w Łodzi (która powinna zostać zrewitalizowana – będziemy pracować nad pozyskaniem funduszy w ramach odpowiedniego programu) może być wynajmowana do organizacji zewnętrznych imprez (do odpłatnej dyspozycji pozostaje także sprzęt nagłaśniający oraz obsługujący go personel techniczny).

Przychody generuje także działająca w trakcie imprez kawiarnia.

Zgodność z założeniami Polityki Rozwoju Kultury 2020+ dla Miasta Łodzi wraz z uwzględnieniem innych dokumentów strategicznych dotyczących Miasta Łodzi

a) Strategia Rozwoju Kultury 2020+ dla Miasta Łodzi:

- aktywizacja mieszkańców i najbliższego środowiska instytucji do uczestnictwa w kulturze literackiej – w siedzibie Domu Literatury oraz w nowej przestrzeni, proponującej aktywne spędzanie czasu w literackiej atmosferze;
- inicjowanie aktywności interdyscyplinarnych, w których literatura przenika się z innymi dziedzinami kultury, filmem, muzyką, sztukami wizualnymi;
- rozwijanie obchodów imprezy Urodziny Tuwima, promowanie lokalnych twórczyń i twórców oraz innych osób kształtujących rynek książki – autorów, tłumaczy, wydawców etc.;
- działania służące zapobieganiu wykluczeniu społecznemu (rewitalizacja społeczna);
- realizacja założeń miejskiego programu edukacji kulturowej.

b) Strategia Rozwoju Miasta Łodzi 2030+:

- racjonalne i ekologiczne zarządzanie energią i innymi zasobami;
- realizacja programu odpowiadającego zmieniającej się kulturze czasu wolnego;
- poszerzenie pola zainteresowania instytucji o scenopisarstwo, współpraca z państwową Wyższą Szkołą Filmową, Telewizyjną i Teatralną, działalność związana z komiksem;
- realizacja programów literackich wspierających program szkolny zgodnie z założeniem „miasta jakościowej edukacji”
- rozwinięcie współpracy z miastami partnerskimi w dziedzinie literatury, a także z ważnymi ośrodkami zajmującymi się literaturą, takimi jak: Wrocławski Dom Literatury, Kraków Miasto Literatury UNESCO;
- przeniesienie niektórych funkcji tylko do sieci, w myśl inicjatywy „Łódź cyfrowa”.

c) Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju przyjęta przez UNESCO:

- budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez organizację inicjatyw opartych na zaangażowaniu społeczności, wolnej wymiany myśli oraz podejmowaniu problematyki proobywatelskiej;
- realizowanie działań zorientowanych na edukację społeczną i dostarczanie wiedzy, współpraca z ośrodkami dostarczającymi wiedzę;
- realizacja działań zgodnie z ideą równouprawnienia, poszanowania tożsamości płciowej, sprzeciw wobec wszelkim postawom dyskryminującym;
- otwarcie Domu Literatury na osoby ze szczególnymi potrzebami – planujemy wprowadzić tłumaczenie możliwie wielu organizowanych inicjatyw na Polski Język Migowy, a także zadbać o możliwie dogodne warunki uczestnictwa w wydarzeniach osób w spektrum autyzmu (odpowiednie oświetlenie, regulacja nagłośnienia);
- promowanie inkluzywnych postaw społecznych i tworzenie instytucji otwartej i odpowiedzialnej.

Strategia pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na działania merytoryczne i inwestycje

Poszukiwanie dodatkowych źródeł finansowania:

- dotacje podmiotowe i celowe;
- programy MKiDN i innych ministerstw, Instytutu Książki, Narodowego Centrum Kultury
- pozyskiwanie funduszy z grantów i programów zagranicznych;
- sponsorzy prywatni, partnerzy;
- crowdfunding na poszczególne wydarzenia;
- przychody własne z działalności kulturalnej (bilety, fundusze ze sprzedaży książek, impresariat, płatne warsztaty) i pozakulturalnej (wynajem pomieszczeń, wypożyczanie sprzętu, usługi poligraficzne, kawiarnia).

Plany komunikacyjno-promocyjne z uwzględnieniem nowoczesnych środków przekazu

Zdając sobie sprawę z potrzeby pracy nad wizerunkiem Domu Literatury, planujemy konsekwentne budowanie marki instytucji oraz intensyfikację działań promocyjnych, których celem będzie podtrzymywanie dotychczasowej publiczności, ale też pozyskanie nowej. Przede wszystkim, uważamy za konieczne wydzielenie Działu Promocji i powołanie jego kierownika współodpowiedzialnego za opracowanie strategii promocyjnej DL.

W szczególności zaplanowaliśmy następujące działania promocyjne:

- opracowanie spójnej identyfikacji wizualnej instytucji (logo, strona internetowa, oprawa wizualna treści publikowanych w mediach społecznościowych, druki ulotne)
- priorytetowo potraktowana promocja Nagrody Literackiej im. Juliana Tuwima – stacjonarnie i online;
- promocja odbywająca się za pośrednictwem intensyfikacji działań merytorycznych – wspomniany już podcast Po Domowemu oraz autorski blog recenzencki prowadzone przez pracowników Domu Literatury – rozszerzanie tych działań na kolejne platformy streamingowe i kanały społecznościowe;
- wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – przede wszystkim za pośrednictwem licznej współpracy z innymi podmiotami, ale też poprzez działania w przestrzeni miejskiej (szerzej opisanych w części merytorycznej).

Harmonogram działań

Powyżej prezentowany program Domu Literatury w Łodzi zawiera działania, jakie zaplanowaliśmy na całą kadencję (2023-2027). W tabeli zamieszczamy niektóre z wcześniej opisanych przedsięwzięć zaplanowane na kolejne lata pracy instytucji (podane daty są orientacyjne i mogą się nieznacznie zmienić w zależności od pozyskanych funduszy). Nie uwzględniamy w tabeli cyklicznych działań Domu Literatury w postaci pojedynczych spotkań, warsztatów, wystaw, spektakli itp.

Działanie	2023	2024	2025	2026	2027
Praca nad wizerunkiem instytucji i działania promocyjne	<ul style="list-style-type: none"> - Wyodrębnienie działu promocji w strukturze organizacyjnej instytucji - Powołanie rady Programowej Domu Literatury - Stworzenie lub ulepszenie funkcjonowania dotychczasowej strony internetowej - Wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – działania plenerowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwój autorskich projektów wirtualnych Domu Literatury: podcastu i bloga, rozszerzenie publikowania treści na inne platformy w celu zwiększenia audytorium i rozszerzenia go poza lokalnych odbiorców - Wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – działania plenerowe - Pozyskiwanie partnerów i sponsorów 	<ul style="list-style-type: none"> - Stworzenie spójnej identyfikacji wizualnej instytucji - Wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – działania plenerowe - Pozyskiwanie funduszy niezbędnych do przeprowadzenia koniecznych prac remontowych w lokalu - Ewentualne rozpoczęcie prac remontowych w lokalach instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozyskiwanie partnerów i sponsorów - Wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – działania plenerowe - Ewentualne prace remontowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozyskiwanie partnerów i sponsorów - Wychodzenie Domu Literatury poza mury instytucji – działania plenerowe
Działania merytoryczne	<ul style="list-style-type: none"> - Współorganizacja spotkania z Serhijem Żadanem w Mediatece (prowadzenie: pracownik DL) i organizacja DKK w ramach inauguracji współpracy z Biblioteką Miejską i Mediateką (czerwiec) - Współorganizacja spotkania z laureatką Nike Bronką Nowicką w ramach inauguracji współpracy z Muzeum Książki Artystycznej i PWSFTviT w Łodzi (czerwiec; w siedzibie MKA) - Współorganizacja 	<ul style="list-style-type: none"> - Inauguracja cyklu warsztatów literackich we współpracy z Pałacem Młodzieży (styczeń) - Prace nad periodykiem „Korespondencje” publikowanym przez Muzeum Książki Artystycznej, spotkanie promocyjne w DL (I kwartał) - Inauguracja cyklu Kolarza Mistrzów w ramach współpracy z Monopolis (I kwartał roku) - współorganizacja wykładów mistrzowskich na 	<ul style="list-style-type: none"> - Inauguracja nowego Festiwalu Tłumaczy – organizowanego we współpracy z UL (I edycja odbędzie się w 2024 lub 2025 roku) - Praca nad budowaniem marki i renowy festiwalu DL, pozyskanie kolejnych partnerów i sponsorów - Kontynuacja wcześniej rozpoczętej działalności merytorycznej (w tym festiwalu i wydarzeń cyklicznych) z uwzględnieniem bieżącej ewaluacji realizowanych projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja wcześniej rozpoczętej działalności merytorycznej (w tym festiwalu i wydarzeń cyklicznych) z uwzględnieniem bieżącej ewaluacji realizowanych projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kontynuacja wcześniej rozpoczętej działalności merytorycznej (w tym festiwalu i wydarzeń cyklicznych) z uwzględnieniem bieżącej ewaluacji realizowanych projektów.

Działanie	2023	2024	2025	2026	2027
	<p>spaceru szlakiem Ireny Tuwim w ramach inauguracji współpracy z Łódzkim Szlakiem Kobiet (sierpień)</p> <p>Organizacja spotkania poświęconego powieści „Bracia Aszkenazy” w ramach inauguracji współpracy z Centrum Dialogu im. Marka Edelmana</p> <p>Współorganizacja spotkania z Natalią Śniadanko w ramach inauguracji współpracy z Uniwersytetem Łódzkim (wrzesień, na UŁ)</p> <p>Organizacja kolejnej edycji Urodzin Tuwima oraz inauguracja współpracy z Pałacem Młodzieży im. Juliana Tuwima w Łodzi - (wrzesień)</p> <p>- Rozpoczęcie cyklu Literackie Graffiti, czyli prezentacji portretów pisarek i pisarzy na muralach w przestrzeni Łodzi</p> <p>Festiwal Kina Literackiego – Majewski, Dumala, kino dla dzieci, pokazy filmów z archiwum</p>	<p>Uniwersytecie Łódzkim (marzec-maj)</p> <p>druga edycja festiwalu „Bliżej/Dalej” (kwiecień)</p> <p>Inauguracja nowego festiwalu związanego z Nagrodą Tuwima i urodzinami Tuwima (wrzesień), stworzenie nowej wizualizacji i strategii promocyjnej Festiwalu (wrzesień)</p> <p>inauguracja cyklu Work in Progress, prezentującego wybrane pozycje przed premierą (uczestnicy spotkań mogą jako pierwsi poznać powstającą książkę jeszcze przed jej drukiem, a także poznać mechanizmy jej powstawania, a nawet wpłynąć na jej ostateczny kształt; pierwsze spotkanie mogłoby być poświęcone powstającej książce laureata Nagrody Nike Mariusza Szczygła o łodzianinie Józefie Robakowskim) (II połowa roku)</p> <p>Festiwal Puls Literatury w nowej odsłonie – wyłącznie poetyckiej,</p>			

Działanie	2023	2024	2025	2026	2027
	<p>WFDiF, rozmowy z twórcami (wrzesień-październik)</p> <p>- Publikacja nowych numerów „Tygla Kultury” w wersji internetowej i papierowej</p> <p>- inauguracja współpracy przy cyklu Salon Poezji w Teatrze Nowym im. K. Dejmka w Łodzi (IV kwartał roku)</p> <p>- Wzmocnienie pozycji Festiwalu Puls Literatury oraz Nagrody im. Juliana Tuwima</p> <p>- Organizacja wydarzeń poprzedzających festiwal, zapowiadających wydarzenie i jego tematykę</p> <p>- Praca z historią festiwalu (organizacja spotkań z nominowanymi do Nagrody im. Tuwima)</p> <p>- Powołanie nowego składu kapituły jurorskiej Nagrody Literackiej im. Juliana Tuwima</p> <p>- Organizacja XVII Festiwalu Puls Literatury i XI edycja</p>	<p>skupionej wokół Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jacka Bierzina i szeregu konkursów literackich (grudzień)</p>			

Działanie	2023	2024	2025	2026	2027
	wręczenie Nagrody Tuwima (gala w Monopolis – grudzień)				
Obchody 600- lecia Łodzi (rok 2023)	- Prezentacja kalendarium literackiego Łodzi - Organizacja cyklu spacerów nad łódzkie rzeki inspirowanych książką „Rzeki, których nie ma” autorstwa Macieja Roberta - Ogłoszenie konkursu literackiego na tekst poświęconych historii i/lub teraźniejszości Łodzi				
Kreowanie spójnej i atrakcyjnej oferty wydarzeń	- Tematyizacja spotkań autorskich organizowanych w Domu Literatury – pogrupowanie wydarzeń w cykle tematyczne, ograniczenie liczby inicjatyw na rzecz ich jakości - Rozwój inicjatyw z zakresu kultury cyfrowej (podcast, blog, działalność w mediach społecznościowych)	- Przygotowanie i organizacja festiwalu Puls Literatury w nowej odsłonie - Nowy kilkudniowy festiwal związany z przyznaniem Nagrody Tuwima (organizowany we wrześniu przy okazji urodzin Tuwima) - Projektowany Festiwal tłumaczy organizowany we współpracy z Uniwersytetem Łódzkim - Planowanie i organizacja wydarzeń literackich z troską o jakość, atrakcyjność i spójność	- planowanie i organizacja wydarzeń literackich z troską o jakość, atrakcyjność i spójność	- planowanie i organizacja wydarzeń literackich z troską o jakość, atrakcyjność i spójność	- planowanie i organizacja wydarzeń literackich z troską o jakość, atrakcyjność i spójność
Współprace projektowe	- Kontynuacja współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi - Nawiązanie/intensyfikacja współpracy, m.in. z	- Organizacja wraz z Fundacją na Rzecz Rozwoju Kultury „Plaster Łódzki” festiwalu „Dalej” i „Blżej” - Organizowany we współpracy z Uniwersytetem	- Zacieśnianie współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zajmującymi się literaturą w innych ośrodkach w Polsce	- Zacieśnianie współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zajmującymi się literaturą w innych ośrodkach w Polsce	- Zacieśnianie współpracy z fundacjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami zajmującymi się literaturą w innych ośrodkach w Polsce

Działanie	2023	2024	2025	2026	2027
	<p>Łódzkim Szlakiem Kobiet i Biblioteką Miejską</p> <p>- Organizacja we współpracy z Biblioteką Miejską i księgarnią Do Dzieła inicjatyw związanych z twórczością Serhija Żadana</p> <p>- współpraca z OPG Property Professionals nad inauguracją Literackiej Galerii Graffiti</p> <p>- współpraca z Uniwersytetem Łódzkim, Muzeum Książki Artystycznej, PWSFTviT, Teatrem Nowym, Monopolis i innymi partnerami</p>	<p>Łódzkim festiwal tłumaczy</p> <p>- Nawiązanie współpracy z instytucjami zajmującymi się literaturą w innych ośrodkach w Polsce</p>	<p>- prace nad sieciowaniem domów literatury (i innych placówek literackich o podobnym profilu) w Polsce</p>	<p>- prace nad przedstawieniem Radzie Miejskiej w Łodzi projektu nadania Domowi Literatury patronatu (współpraca z ośrodkami badawczymi, konsultacje)</p>	<p>literaturą w innych ośrodkach w Polsce</p>

MAŁA
ROSKA

